

ලංකා රුජා දෙපාර්තමේන්තු සහ මධ්‍ය උග්‍ර දෙපාර්තමේන්තු සිංහල උග්‍ර දෙපාර්තමේන්තු
ඩප්ප්‍රොට්‍රුම් විශ්‍ය ප්‍රාථමික ප්‍රාග්‍රැන්ඩ් නිශ්චාකක්ස්ම්, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka
ඩප්ප්‍රොට්‍රුම් විශ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු සහ මධ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු සිංහල උග්‍ර දෙපාර්තමේන්තු
ඩප්ප්‍රොට්‍රුම් විශ්‍ය ප්‍රාථමික ප්‍රාග්‍රැන්ඩ් නිශ්චාකක්ස්ම්, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යාපන පෙරාදා සහතික ප්‍රාථමික ප්‍රාග්‍රැන්ඩ් විභාගය, 2017 අධ්‍යාපනය
කළඹිප් පොත්ත තාත්‍රාප පත්තිර (ඉයර් තුරුප ප්‍රාග්‍රැන්ඩ්, 2017 ඉකළුව
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2017

සංයුත්ත ගණිතය I
මිශ්චාන්ත කණිතම I
Combined Mathematics I

10 S I

B කොටස

* ප්‍රෝග්‍රාම පෙන්වන්න පිළිබඳ සපයන්න.

11. (a) $f(x) = 3x^2 + 2ax + b$ යැයි ගනිමු; මෙහි $a, b \in \mathbb{R}$ වේ.

$f(x) = 0$ සම්කරණයට නාඟන්වික ප්‍රශ්නය මුළු දෙකක් තිබෙන බව දී ඇත. $a^2 > 3b$ බව පෙන්වන්න.

$f(x) = 0$ හි මුළු α හා β යැයි ගනිමු. a ආසුරෙන් $\alpha + \beta$ දී b ආසුරෙන් $a\beta$ දී ලියා දක්වන්න.

$$|\alpha - \beta| = \frac{2}{3} \sqrt{a^2 - 3b} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$$|\alpha + \beta| \text{ හා } |\alpha - \beta| \text{ යෙකිය මුළු ලෙස ඇති වර්ග සම්කරණය}$$

$$9x^2 - 6(|a| + \sqrt{a^2 - 3b})x + 4\sqrt{a^2 - 3b^2} = 0 \text{ මෙහින් දෙනු ලබන බව තවදුරටත් පෙන්වන්න.}$$

(b) $g(x) = x^3 + px^2 + qx + 1$ යැයි ගනිමු; මෙහි $p, q \in \mathbb{R}$ වේ. $(x-1)(x+2)$ මෙහින් $g(x)$ බෙදු විට යේෂය $-3x+2$ වේ. $(x-1)$ මෙහින් $g(x)$ බෙදු විට යේෂය 5 බව හා $(x+2)$ මෙහින් $g(x)$ බෙදු විට යේෂය -4 බව පෙන්වන්න.

p හා q හි අගයන් සොයා $(x+1)$ යන්න $g(x)$ හි පාඨකයක් බව පෙන්වන්න.

12. (a) x හි ආරෝග්‍ය බල වලින් $(5+2x)^{14}$ හි ද්‍රව්‍යපාද ප්‍රසාරණය ලියා දක්වන්න.

$$r = 0, 1, 2, \dots, 14 \text{ සඳහා } \theta \text{ අභ්‍යන්තරයේ } x' \text{ අඩංගු පදය } T_r \text{ යැයි ගනිමු.}$$

$$x \neq 0 \text{ සඳහා } \frac{T_{r+1}}{T_r} = \frac{2(14-r)}{5(r+1)} x \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

ර නෙතින්, $x = \frac{4}{3}$ වන විට, අභ්‍යන්තරයේ විශාලතම පදය ලබාදෙන r හි අගය සොයන්න.

$$(b) c \geq 0 \text{ යැයි ගනිමු. } r \in \mathbb{Z}^+ \text{ සඳහා } \sum_{r=1}^n \frac{2}{(r+c)(r+c+2)} = \frac{1}{(1+c)(2+c)} - \frac{1}{(n+c+1)} - \frac{1}{(n+c+2)} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$$\text{ර නෙතින්, } n \in \mathbb{Z}^+ \text{ සඳහා } \sum_{r=1}^{\infty} \frac{2}{(r+c)(r+c+2)} = \frac{(3+2c)}{(1+c)(2+c)} - \frac{1}{(n+c+1)} - \frac{1}{(n+c+2)} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$$\sum_{r=1}^{\infty} \frac{2}{(r+c)(r+c+2)} \text{ අපරිමිත ග්‍රෑන්ඩ් අනිසාරී බව අපෝහනය කර එහි උග්‍රය සොයන්න.}$$

$$c \text{ සඳහා } \sum_{r=1}^{\infty} \frac{1}{r(r+2)} = \frac{1}{3} + \sum_{r=1}^{\infty} \frac{1}{(r+1)(r+3)} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

13. (a) $A = \begin{pmatrix} 2 & a & 3 \\ -1 & b & 2 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 1 & -1 & a \\ 1 & b & 0 \end{pmatrix}$ හා $P = \begin{pmatrix} 4 & 1 \\ 2 & 0 \end{pmatrix}$ ඇයි ගනිමු; මෙහි $a, b \in \mathbb{R}$ වේ.

$AB^T = P$ බව දී ඇත; මෙහි B^T මගින් B න්‍යාසයයි පෙරවා දක්වේ. $a = 1$ හා $b = -1$ බව පෙන්වා, a හා b අදාළ මෙම අගයන් සඳහා ව්‍යුත් B^TA සොයුන්න.

P^{-1} ලියා දක්වා, එය භාවිතයෙන්, $PQ = P^2 + 2I$ වන පරිදි Q න්‍යාසය සොයුන්න; මෙහි I යනු ගණය 2 තුළ එකක න්‍යාසයයි.

(b) ආගන්වි සටහනක, $|z| = 1$ සපුරාලන ඡ සංඝිරණ සංඛ්‍යා නිරූපණය කරන උක්ෂයන්හි පරිය වූ C හි දැන පටහනක් අදින්න.

$z_0 = a(\cos \theta + i \sin \theta)$ ඇයි ගනිමු; මෙහි $a > 0$ හා $0 < \theta < \frac{\pi}{2}$ වේ. $\frac{1}{z_0}$ හා z_0^2 යන සංඝිරණ සංඛ්‍යා එක එකක මූල්‍යාකය a අසුරෙන් ද ප්‍රධාන විස්තාරය θ අසුරෙන් ද සොයුන්න.

P, Q, R හා S යනු මිලිවෙළින් $z_0, \frac{1}{z_0}, z_0 + \frac{1}{z_0}$ හා z_0^2 යන සංඝිරණ සංඛ්‍යා ඉහත ආගන්වි සටහනෙහි නිරූපණය කරන උක්ෂය යැයි ගනිමු.

P උක්ෂය ඉහත C මත මිශ්‍රිත විට

- (i) Q හා S උක්ෂය ද C මත මිශ්‍රිත බවක
- (ii) R උක්ෂය භාව්‍යාවින අක්ෂය වන 0 හා 2 අකර මිශ්‍රිත බවක පෙන්වන්න.

14. (a) $x \neq 1, 2$ පදනා $f(x) = \frac{x^2}{(x-1)(x-2)}$ ඇයි ගනිමු.

$x \neq 1, 2$ පදනා $f(x)$ හි ව්‍යුත්පන්නය, $f'(x)$ යන්න $f'(x) = \frac{x(4-3x)}{(x-1)^2(x-2)^2}$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

උරුවයෝගී හා හැරුම් උක්ෂය දක්වීමින් $y = f(x)$ හි ප්‍රස්ථාරයේ දැන පටහනක් අදින්න.

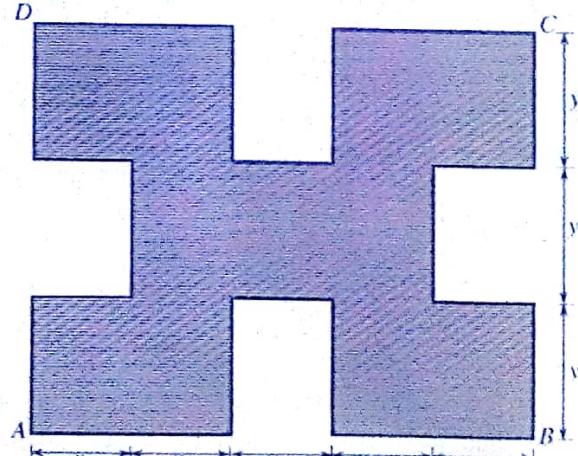
ප්‍රස්ථාරය භාවිතයෙන් $\frac{x^2}{(x-1)(x-2)} \leq 0$ අඩමානාව විසඳුන්න.

(b) යාබද රුපයේ පෙන්වා ඇති අදුරු හැන පෙදෙසයෙහි D විරෝධ්‍ය 385 m^2 වේ. මෙම පෙදෙස ලබාගෙන ඇත්තේ දිග මිටර $5x$ ද පළල මිටර $3y$ ද මුළු $ABCD$ සාක්ෂකාපුයෙනින්, දිග මිටර y ද පළල මිටර x ද මුළු සර්වසම සාක්ෂකාපු පතරක් ඉවත් කිරීමෙනි.

$y = \frac{35}{x}$ බව පෙන්වා, අදුරු කළ පෙදෙසය මිටර්වෙළින් මනින ලද පරිමිය P යන්න $x > 0$

සදහා $P = 14x + \frac{350}{x}$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

P අවම වන පරිදි x හි අගය සොයුන්න.

15. (a) (i) $\frac{1}{x(x+1)^2}$ හින්ත හාග අපුරෙන් ප්‍රකාශ කර, රේඛීය. $\int \frac{1}{x(x+1)^2} dx$ සොයන්න.

(ii) කොටස එයෙන් අනුකලනය හාවිතයෙන්, $\int xe^{-x} dx$ සොයා, රේඛීය. $y = xe^{-x}$ එකු යෙන් $dx = 1$, $x = 2$ හා $y = 0$ සරල රේබාවලින් දී ආවාත පෙදෙසෙහි වර්ගත්ලය සොයන්න.

(b) $c > 0$ හා $I = \int_0^c \frac{\ln(c+x)}{c^2+x^2} dx$ යැයි ගනිමු. $x = c \tan \theta$ ආදේශය හාවිතයෙන්,

$$I = \frac{\pi}{4c} \ln c + \frac{1}{c} J \text{ බව පෙන්වන්න; මෙහි } J = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \ln(1+\tan \theta) d\theta \text{ චේ.}$$

a නියුතයක එක් එක් පෙන්වන්න. $\int_0^a f(x) dx = \int_0^a f(a-x) dx$ පූරුෂ හාවිතයෙන්, $J = \frac{\pi}{8} \ln 2$ බව පෙන්වන්න.

$$I = \frac{\pi}{8c} \ln(2c^2) \text{ බව අපෝහනය කරන්න.}$$

16. $m \in \mathbb{R}$ යැයි ගනිමු. $P \equiv (0,1)$ ලක්ෂණය $y = mx$ මගින් දෙනු ලබන I සරල රේබාව මත නොපිහිටන බව පෙන්වන්න.

I ට උමෙව් P හරහා වූ සරල රේබාව මත මිනුම ලක්ෂණයක බණධාරයන් ලිවිය තැකි බව පෙන්වන්න; මෙහි I යනු පරාමිතියකි.

රේඛීය. P ඔවා I ට ඇදි මෙබයේ අධිය වූ Q ලක්ෂණයෙහි බණධාරය $\left(\frac{m}{1+m^2}, \frac{m^2}{1+m^2}\right)$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

m විවුනය වන විට, Q ලක්ෂණය $x^2 + y^2 - y = 0$ මගින් දෙනු ලබන S වෘත්තය මත පිහිටන බව පෙන්වා, Q හි පරාය දළ සටහනක් xy -කළයෙහි අදින්න.

තව ද $R \equiv \left(\frac{\sqrt{3}}{4}, \frac{1}{4}\right)$ ලක්ෂණය S මත පිහිටන බව පෙන්වන්න.

R ලක්ෂණයේ දී S බාහිරව ස්ථාපිත කරන හා x -අක්ෂය මත කේත්දුය පිහිටන S' එක්තයේ ස්ථිතිය සොයන්න.

S' හි කේත්දුම කේත්දුය ලෙස ඇතිව S අහභාත්‍රව ස්ථාපිත කරන වෘත්තයේ ස්ථිතිය ලියා දක්වන්න.

17. (a) (i) $0^\circ < \theta < 90^\circ$ සඳහා $\frac{2 \cos(60^\circ - \theta) - \cos \theta}{\sin \theta} = \sqrt{3}$ බව පෙන්වන්න.

(ii) රුපයේ පෙන්වා ඇති $ABCD$ වැළැඳුවයෙහි $AB = AD$, $A\hat{B}C = 80^\circ$, $C\hat{A}D = 20^\circ$ හා $B\hat{A}C = 60^\circ$ චේ.

$A\hat{C}D = \alpha$ යැයි ගනිමු. ABC ත්‍රිකෝණය සඳහා සයින් නීතිය හාවිතයෙන්, $\frac{AC}{AB} = 2 \cos 40^\circ$ බව පෙන්වන්න.

මිළුයට ADC ත්‍රිකෝණය සඳහා සයින් නීතිය හාවිතයෙන්,

$$\frac{AC}{AD} = \frac{\sin(20^\circ + \alpha)}{\sin \alpha} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$\sin(20^\circ + \alpha) = 2 \cos 40^\circ \sin \alpha$ බව අපෝහනය කරන්න.

$$\text{රේඛීය, } \cot \alpha = \frac{2 \cos 40^\circ - \cos 20^\circ}{\sin 20^\circ} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

දැන්, ඉහත (i) හි ප්‍රතිඵලය හාවිතයෙන්, $\alpha = 30^\circ$ බව පෙන්වන්න.

(b) $\cos 4x + \sin 4x = \cos 2x + \sin 2x$ ස්ථිතිය වියද්දන්න.

